

Грінченко Тетяна

м.Вінниця

Магельницька Діана

м.Бар

ДІЯЛЬНІСТЬ ФУНДАЦІЇ «БРАТЕРСТВО» ТА ВЛАДИСЛАВА КРЕЙЧІ ЯК ПРИКЛАД ПОГЛИБЛЕННЯ І РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ

Щорічно у вересні в польському місті Криниця-Здруй проводиться найбільший у Центральній та Східній Європі Forum Ekonomiczne w Krynicy-Zdroju, Форум, на якому відбувається пошук відповідей на питання: «Європа завтрашнього дня. Сильна, але яка саме?». До Криниці приїжджає більше ніж 4000 осіб з понад 60 країн світу, щоб взяти участь у такому своєрідному «польському Давосі». Під час проведення Форумів відбуваються тематичні обговорення, створюються умови для конкретних дискусій про майбутнє, тим самим підвищується рівень розуміння того, що відбувається в Європі, світі і в сусідніх країнах. Найкращим способом досягнення розуміння ментальності народів є пізнання їхніх культурних традицій, знайомство з творчістю майстрів мистецтв, художніх колективів, а особливо з дитячою творчістю.

На тлі укріплення економічних стосунків, а саме проведення у м.Криниця-Здруй Міжнародних економічних форумів за участі України і Польщі було прийнято рішення сприяти розвитку мистецько-культурних зв'язків між нашими країнами. Вже більше десяти років Владислав Антонієвич Крейчі і створена ним Fundacja «Braterstwo» є організаторами культурних заходів, які відбуваються під час проведення економічних форумів. Діяльність фундації і особисто В.Крейчі є яскравим прикладом зміцнення і розширення культурних зв'язків між Україною і Польщею, втіленням ідеї обміну мистецьким досвідом і досвідом культури наших народів.

На офіційній сторінці Fundacja «Braterstwo» у соціальній мережі Facebook можна відстежити діяльність цієї організації та особисто В.Крейчі, ознайомитися з втіленими в життя численними культурними проєктами за участі українських і польських дитячих художніх колективів, солістів, юних художників, а також видатних діячів мистецтва, знаних музикантів, художників тощо. **Метою** нашої статті є спроба узагальнити інформацію

про діяльність фундації «Братерство», з'ясувати головні принципи, якими керується її голова В.Крейчі у практичному втіленні в життя ідей розвитку мистецько-культурного співробітництва між Україною і Польщею.

Зі слів В.Крейчі, одним із головних завдань діяльності фундації «Братерство» є всебічна підтримка дітей, які навчаються музичному, хореографічному та образотворчому мистецтву, надання їм можливості реалізовувати свої таланти і здібності, випробувати свої сили на різноманітних концертних майданчиках України і Польщі.

Учасниками перших концертів, організованих В.Крейчі були переможці вінницького обласного конкурсу «Музична парасолька» (2011 р.). Концертні номери вінницьких маленьких естрадних виконавців стали обов'язковими в програмі Економічних Форумів Криниць-Здруй. Невдовзі увага організаторів була звернена і на маленьких музикантів, які докладають великих зусиль в опануванні грою на музичних інструментах, досягненні класичної музики. Завдяки В.Крейчі з 2014 року культурний обмін концертними програмами відбувався щорічно, а іноді і два рази на рік. Таким чином відбулось народження фестивалю «FONTANNA TALENTÓW», який також проходить у чудовому польському курортному містечку Криниця-Здруй. В рамках даного фестивалю з концертними програмами Польщу відвідали чисельні художні колективи Вінниччини: зразковий ансамбль танцю «Грація» Вінницького міського палацу дітей та юнацтва, керівник заслужений працівник культури України Мацюк М.О., художні колективи та солісти Вінницької музичної школи №1, та її директор Бурдейна-Публіка Т.В., вокальні ансамблі, солісти, дитячі хореографічні колективи тощо. Загалом, сторінка фундації є своєрідним зібранням щасливих посмішок дорослих і дітей, мистецьким архівом фото і відеоматеріалів з фестивальних програм, концертів, а також подій культурного відпочинку учасників мистецьких заходів, їхніх викладачів і батьків. Усі вони висловлюють глибоку вдячність В.Крейчі за організацію фестивалів, насичену, цікаву програму перебування на мальовничих теренах Польщі.

Запорукою успішного проведення фестивальних програм В.Крейчі вважає деякі особисті принципи, якими він керується у своїй діяльності. В першу чергу, це ставлення до маленьких музикантів як до сформованих особистостей, звернення уваги на їхні проблеми, всебічна підтримка та заохочення до концертних виступів. Саму підготовку до фестивалів, вивчення музичних творів, створення інтерпретацій, численні репетиції В.Крейчі вважає дієвим способом фахового зростання юних музикантів, сприянням у визначенні їх майбутньої професії.

Клопітка робота проводиться під час вивчення інтересів слухачької аудиторії, досліджуються її смаки і уподобання. Саме тому, під час проведення фестивалів відбувається розмежування виконавців різних жанрів, їхні виступи проводяться на різних мистецьких майданчиках. Класична музика, як правило, звучить у польських костелах, де збираються шанувальники саме цього жанру, естрадні та хореографічні виконавці виступають у парках і скверах, на відкритих концертних майданчиках. Учасниками Гала концертів є представники як класичних, так і естрадних жанрів.

На думку В.Крейчі, творчому зросту юних виконавців сприяє їх участь в концертних програмах разом зі знайомими музикантами. Почесними гостями фестивалів неодноразово були Народна артистка України І.Швець, заслужена артистка України Н.Лановенко. Їх виступи запам'яталися як високопрофесійні, живі майстер класи для юних виконавців. Особливою подією в мистецькому житті поляків В.Крейчі вважає організований ним тур академічного міського камерного хору «Вінниця», нажаль, це була остання гастрольна поїздка колективу під орудою його засновника, диригента, художнього керівника, народного артиста України, почесного громадянина міста Вінниця, музиканта зі світовим іменем Віталія Івановича Газінського.

Серед чисельних заходів, які відбуваються в рамках україно-польського обміну мистецьким досвідом з великим успіхом проходять Міжнародні пленери «Braterskie Spojrzenie» – виставки-ярмарки творів декоративного та образотворчого мистецтва, організаторами яких є фундація «BRATERSTWO» під головуванням В.Крейчі спільно з художньою студією «Майстерня Сонця» під керівництвом члена національної спілки художників України, куратора даного проєкту в Україні Олександри Барбалат та за підтримки Мєрії міста Криниця-Здруй (Burmistrz Kryniczy-Zdroju), галерей «Centrum Kultury» і «Pasaż Krynicki». Головною метою проєкту організатори визначають популяризацію українського мистецтва та майстерності українських художників у дружніх країнах Польщі та Словачії, обмін творчим досвідом. В рамках «Braterskie Spojrzenie» відбувалися майстер - класи для дітей та дорослих з артистичного ковальства, пересувні майстер – класи з художньої гарячої емалі та традиційного українського петриківського розпису, художньої каліграфії, виставки творчих робіт вихованців студії «Майстерня Сонця» м.Вінниця (дітей від 7 до 13 років). Серед професійних учасників виставки – українські майстри з артистичного ковальства, художники-ювеліри,

майстри художньої каліграфії, майстри правопівкулевого малювання та техніки малювання на воді «Ебру», майстрині художнього ткацтва та художнього розпису тканини, художньої ляльки і стріт арту, майстри традиційного петриківського розпису, художньої кераміки, сучасного сакрального живопису, дизайнери-ювеліри-емальєри. Організатори заходу також опікувалися забезпеченням цікавої культурної програми для його учасників, відбулися подорожі до Словачки, підйом на гору Яворжина, для дітей зимові розваги на лижах і санях.

Фестивалі «FONTANNA TALENTÓW» характеризуються різноманітням дитячих мистецьких виступів: так, під час Четвертого фестивалю, в його частині «Зустріч зі священною музикою», присвяченій 100-річчю з дня народження Папи Римського Іоанна II, колектив «Весна» Вінницької дитячої музичної школи №1 виконував його улюблену пісню «Барка», таким чином, висловлюючи шану великому патріоту Польщі Каролу Войтині.

Одним із важливих завдань у розвитку співдружності України і Польщі В.Крейчі вважає організацію шкіл з вивчення англійської і польської мови. Організатори докладають усіх зусиль, щоб заняття відбувалися в атмосфері доброзичливості і невимушеності. По завершенню навчання учнів чекає цікаве і пізнавальне дозвілля: екскурсії пам'ятними місцями Польщі, понтонний сплав річкою Попрад, канатний парк, яскраві незабутні вечори.

Як зазначалося вище, засновником і головою фундації «Братерство» є представник нашої вінницької громади, випускник Вінницького музичного училища, Владислав Антонієвич Крейчі. Представник відомої у нашому краї мистецької родини (він є онуком відомого архітектора Антонія В'ячеславовича Крейчі, сином заслуженого працівника культури України, директора дитячої музичної школи м.Тульчин Антонія Антонієвича Крейчі) Владислав Крейчі заслуговує на окрему публікацію, де була б досліджена його біографія, мистецькі і життєві принципи, якими він керується у своїй художньо-творчій та культурно-організаційній просвітницькій діяльності. В рамках даної статті висвітливо лише окремі факти біографії Владислава Крейчі, які, на нашу думку, найбільше характеризують його небайдужість, активну життєву і мистецьку позицію, вміння втілювати в життя лозунги про високі ідеали.

У часи існування у Вінниці Органної зали і самого незабутнього «короля інструментів», В.Крейчі працював майстром настроювання органу. Після трагічних подій, пов'язаних з демонтажем інструменту (1990 р.), Владислав був активним учасником акцій протесту: разом з викладачами Вінницького музичного училища він оголошував голодування під стінами

теперішньої вінницької ОДА, був організатором демонстрацій і мітингів на захист вінницького органу, звернень до Верховної ради України і ЮНЕСКО. Історія збереження органу не є темою нашої статті, зазначимо лише, що запеклу боротьбу по спасінню інструменту В.Крейчі вів до останнього, аж до появи в нашому місті відомого польського музиканта Є.Куклі, якому вдалося відродити звучання органу у Вінницькому костелі Пресвятої Діви Марії Ангельської.

З такою ж запеклістю В.Крейчі вів боротьбу за своє власне життя, коли страшна хвороба стала на заваді втіленню мрій і планів щодо розширення україно-польських культурних зв'язків. Після подолання хвороби, нині він, не дивлячись на складності у веденні розмовної діяльності, продовжує втілювати в життя свої ідеї і плани, вболівати за кожну талановиту дитину, яка перетинає україно-польський кордон для участі у фестивалях, виставках, концертах. Численні прояви вдячності від учасників концертних програм, їхніх викладачів і батьків ми сьогодні можемо спостерігати на сторінках фонду «Братерство» та його особистій сторінці у Facebook.

В.Крейчі вважає, що підготовка до мистецьких подій є дієвим способом залучення дітей до мистецтва, мотивує їх до нелегкої праці досягнення класичної музики, образотворчого мистецтва і хореографії. Саме завдяки В.Крейчі Міжнародний фестиваль «FONTANNA TALENTÓW» і Міжнародний Пленер на постійній основі вписані в культурну карту Словачії, Молдови і Польщі. Він вважає, що молодь має демонструвати свій творчий потенціал, окрім того, обов'язком дорослих, на його думку, є опікування талановитими музикантами аж до їхнього вступу у вищі художні навчальні заклади.

Особисту відповідальність В.Крейчі відчуває за організацію концертів класичної музики у найвідоміших концертних залах, наприклад, у залі «Стара Годома». Саме тут за великі гонорари виступають найкращі музиканти Австрії і Польщі. Таку можливість отримують діти - учасники фестивалів «FONTANNA TALENTÓW» - справжня, практична, дієва підтримка талановитої молоді.

В 2016 році Фондація «Братерство» у спеціальній номінації від організаційного комітету здобула перемогу в Національному конкурсі «Благодійна Україна». Таку нагороду В.Крейчі на своїй сторінці з властивою йому скромністю прокоментував одним словом: «Дякую». В цілому, скромність є однією із головних, найбільш помітних рис характеру В.Крейчі, одним із принципів – лозунги мають втілюватися в життя. Принципом фундації «Братерство» визначені «співробітництво, дружба,

розмова як найкраща протидія агресивній поведінці». В його дієвість в повсякденному житті щиро вірить В.Крейчі.

Висновки. На своїй сторінці у Facebook В.Крейчі щиро дякує за підтримку своєї діяльності, а також участь та допомогу в організації фестивалів багатьом організаціям та окремим особистостям: Генеральному консулу Польщі Дамян Цярціньському, без його підтримки всі ініціативи могли залишитись без втілення у життя. Висловлюється подяка мерії міста Вінниці та її голові С.А.Моргунову, сценаристу и популярному конференсьє Łukasz Lech, професору Ірині Швець, начальнику відділу Вінницького Департаменту культури Л.Локаєнко, концертмейстеру Вінницького палацу дітей та юнацтва В.Сороці та багатьом іншим.

Діяльність Фондації «Братерство» та її незмінного голови В.Крейчі є яскравим прикладом розширення культурних зв'язків між Польщею і Україною, підтримки талановитої молоді, яка нині демонструє свої таланти вже на III Міжнародному інструментальному конкурсі імені Ігнасія Яна Падеревського.

Стаття готувалася до друку у 2022 році. Тоді для величезної кількості українських дітей і їхніх сімей, Владислав Крейчі ще не був людиною, яка рятувала їм життя. Тема благодійної діяльності фондації «Братерство» і її засновника стане метою наших наступних досліджень, а поки, автори даної статті висловлюють особисту вдячність Владиславу Антонієвичу Крейчі і в його особі всьому польському народу за щирі підтримку маленьких і дорослих українців.

Dziękuję bardzo!

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ

1. Офіційна сторінка фондації «Братерство» у Facebook. Режим доступу до інформації: <https://www.facebook.com/fundacjabraterstwo>
2. Офіційна сторінка В.Крейчі у Facebook. Режим доступу до інформації: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100008595517783>